

ПИРЯТИНСЬКА МІСЬКА РАДА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

РІШЕННЯ

30.08.2023

№

Про затвердження Положення про порядок встановлення, обліку пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на території Пирятинської міської територіальної громади

Відповідно до статті 26 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні“, Закону України „Про охорону культурної спадщини“, Закону України „Про культуру“, постанови Кабінету Міністрів України від 08.09.2004 № 1181 „Деякі питання спорудження (створення) пам'ятників і монументів“, наказу Державного комітету України з будівництва та архітектури Міністерства культури і мистецтв України від 30.11.2004 №231/806 „Про затвердження Порядку спорудження (створення) пам'ятників і монументів“, з метою упорядкування та регламентації процедури встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на території Пирятинської міської територіальної громади, виконавчий комітет Пирятинської міської ради

ВИРІШИВ:

затвердити Положення про порядок встановлення, обліку пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на території Пирятинської міської територіальної громади, що додається.

Міський голова

Андрій СИМОНОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення виконавчого
комітету міської ради

___.08.2023 №

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок встановлення, обліку пам'ятних знаків,
меморіальних та інформаційних дощок на території
Пирятинської міської територіальної громади

Встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на території Пирятинської міської територіальної громади є однією з форм увічнення пам'яті визначних подій в історії Пирятинської міської територіальної громади, України та видатних людей, які зробили вагомий особистий внесок у розвиток території, життєдіяльність яких тісно пов'язана з історією Пирятинської міської територіальної громади.

Розділ I. Загальні положення

1. Положення про порядок встановлення, обліку та демонтажу пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на території Пирятинської міської територіальної громади (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні“, Закону України „Про охорону культурної спадщини“, Закону України „Про культуру“, постанови Кабінету Міністрів України від 08.09.2004 № 1181 „Деякі питання спорудження (створення) пам'ятників і монументів“, наказу Державного комітету України з будівництва та архітектури Міністерства культури і мистецтв України від 30.11.2004 №231/806 „Про затвердження Порядку спорудження (створення) пам'ятників і монументів“, з метою увічнення пам'яті видатних осіб і вшанування визначних історичних подій, що відбулися в громаді, підвищення туристичної привабливості громади, формування та збереження його історико-культурного середовища, інформування гостей та мешканців про історію Пирятинської міської територіальної громади.

2. Положення визначає:

1) підстави для прийняття рішень про встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на території Пирятинської міської територіальної громади;

2) порядок розгляду клопотань і ухвалення рішень про встановлення чи демонтаж пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок;

3) правила проектування, виготовлення та встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок;

4) порядок обліку пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок і відповідальність за їх стан та збереження;

5) порядок демонтажу пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок.

3. Основні поняття, що використовуються в Положенні:

пам'ятний знак – стела, обеліск, колонна, пам'ятний камінь тощо, що встановлюються на території громадських місць, з метою вшанування визначних подій в історії громади, пам'яті діячів місцевого значення, а також увічнення пам'яті захисників України.

меморіальна дошка – архітектурно-скульптурний твір малої форми у вигляді плити, встановлений на фасаді будівлі, історико-культурних об'єктах чи пам'ятних місцях із лаконічним текстом-написом, що відображає суть події та/або заслуги особи, на честь якої встановлюється;

інформаційна дошка – дошка, що встановлюється на фасаді будівлі чи споруди, пам'ятних місцях, на якій міститься інформація про особу чи подію, на честь якої найменовано об'єкт місцевої інфраструктури (площу, вулицю, провулок тощо).

Меморіальні дошки і пам'ятні знаки виготовляються фахівцями за погодженим ескізним проєктом.

4. Питання щодо спорудження (створення) пам'ятників і монументів на території Пирятинської міської територіальної громади, організація робіт щодо виготовлення проєктів покладаються на відділ містобудування та архітектури Пирятинської міської ради.

5. Вимоги цього Положення є обов'язковими для всіх підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, місцевих осередків політичних партій, творчих спілок, громадських об'єднань, трудових колективів та ініціативних груп, які пропонують встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на території Пирятинської міської територіальної громади.

Розділ II. Підстави для прийняття рішень

про встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок

2.1. Підставою для встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок є:

- загальнозначущі події в історії громади та або особистий внесок видатної особистості в певну сферу діяльності, які сприяли довготривалій користі державі та Пирятинській міській територіальній громаді;

- наявність офіційно визнаних досягнень особи в державній, громадській, політичній, військовій, виробничій і господарській діяльності, в науці, техніці, літературі, мистецтві, культурі, спорті, управлінській діяльності тощо;

- підтвердження історико-архівними і нагородними документами заслуг особи перед громадою або державою;

- наявність архівних матеріалів або наукових досліджень, що вказують на зв'язок між визначною історичною подією, життям і діяльністю видатної особи та адресою встановлення пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки;

- участь в захисті України під час війни, що підтверджується відповідною довідкою.

2.2. Меморіальні дошки встановлюються не раніше ніж через 1 рік після дати відбуття історичної події або смерті особи, пам'ять якої увічніюється.

Обмеження щодо термінів встановлення меморіальних дощок не поширюються на осіб, удостоєних звання Героя України, а також осіб, удостоєних звання „Почесний громадянин Пирятинської міської територіальної громади“.

2.3. На згадку про видатну особу або визначну подію в межах територіальної громади може бути встановлено, як правило, тільки одну меморіальну дошку – за місцем роботи, навчання або проживання особи, або на місці, пов'язаному з відповідною подією.

Якщо пам'ять особи вже вшановано і інших формах увічнення (названо на його честь топонімічний об'єкт, встановлено пам'ятник, бюст тощо) меморіальні, пам'ятні дошки та пам'ятні знаки не встановлюються, крім вшанування пам'яті видатних постатей та історичних подій всеукраїнського та всесвітнього масштабу.

Розділ III. Порядок розгляду клопотань і ухвалення рішень про встановлення чи демонтаж пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок

3.1 Клопотання щодо встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок розглядає історико-топонімічна комісія (далі – Комісія), яка є постійно діючим дорадчим органом при виконавчому комітеті Пирятинської міської ради.

Основною формою роботи Комісії є засідання, які проводяться у разі потреби. Засідання Комісії є правомочним, якщо на ньому присутні не менше половини її членів.

3.2. Право подачі клопотань щодо встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок належить підприємствам, установам, організаціям незалежно від форм власності та підпорядкування, органам місцевого самоврядування, громадським організаціям, іншим юридичним особам та ініціативним групам з числа мешканців громади (далі – ініціатор).

Клопотання фізичних осіб Комісією розглядаються, як правило, за умов підтримки його юридичною особою.

Клопотання щодо встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок подається на ім'я міського голови Пирятинської міської ради та направляються для підготовки розгляду питання на засіданні Комісії.

До клопотання щодо встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок додаються наступні документи:

- історико-біографічна довідка, яка складена фахівцями в історико-краєзнавчій галузі, про подію або видатну особу, які пропонуються для увічнення;

- копії архівних, нагородних документів, що підтверджують достовірність і значущість події або заслуги особи, пам'ять про яку увічніюється;

- ескізний проєкт, ескіз розміщення та фото-макет можливого місця встановлення пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки та проєкт тексту напису, погоджені з відділом містобудування та архітектури Пирятинської міської ради. Текст напису на дошці або текстову (інформативну) частину пам'ятного знаку необхідно погодити з відділом культури, туризму та охорони культурної спадщини Пирятинської міської ради;

- лист-згода власника / балансоутримувача будівлі, земельної ділянки;

- згода родичів особи, пам'ять про яку увічніюється, на встановлення пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки;

- протокол засідання зборів, керівних органів підприємства, організації, установи, громадських утворень тощо (які виступають ініціатором) щодо прийняття рішення про встановлення пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки.

У випадку розміщення меморіальної або інформаційної дошки на фасаді будівлі чи споруди, що є пам'яткою архітектури, історії або культури, ескізне рішення погоджується з уповноваженим органом Полтавської обласної державної адміністрації.

До клопотання щодо увічнення пам'яті захисників України додаються наступні документи:

- документ, що підтверджує факт участі особи в захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, яка загинула, померла внаслідок поранення, контузії або каліцтва, одержаного під час участі у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України;

- підтвердження історико-архівними та/або нагородними документами заслуг особи під час участі в захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України;

- підтвердження факту проживання (реєстрації), навчання або роботи особи в даному населеному пункті (у разі встановлення пам'ятного знаку біля будівлі або меморіальної дошки на будівлі, де проживав, навчався або працював захисник України);

- згода власника (балансоутримувача) будівлі або земельної ділянки на встановлення пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки з метою увічнення пам'яті захисників України (крім випадків, коли будівля або земельна ділянка належить до комунальної власності);

- згода одного з близьких осіб захисника України, пам'ять про якого увічніюється, на встановлення пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки;

- рішення керівних органів підприємства, організації, установи, громадських об'єднань, які виступають ініціаторами встановлення пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки;

- ескізний проєкт пам'ятного знаку, ескіз меморіальної дошки, тексту напису інформаційної дошки (розмір, матеріал та шрифт) та фотомaket місця розміщення.

У випадку розміщення меморіальної або інформаційної дошки на фасаді будівлі чи споруди, що є пам'яткою архітектури, історії або культури, ескізне рішення погоджується з уповноваженим органом Полтавської обласної державної адміністрації.

3.3. Комісія розглядає клопотання, що надійшли від ініціатора, а також формулює власні пропозиції. Рішення Комісії приймаються більшістю голосів її членів, присутніх на засіданні, відкритим голосуванням та оформлюється протоколом, який підписує голова і секретар.

3.4. За результатами розгляду клопотань Комісія приймає одне з таких рішень:

- підтримати клопотання і рекомендувати прийняти рішення:
про надання дозволу на встановлення інформаційної дошки;
мотивовано відхилити клопотання;

перенести розгляд клопотання на термін, визначений Комісією, у зв'язку з необхідністю отримання додаткових відомостей і документів або з інших причин, встановлених Комісією, в тому числі у разі не надання ініціатором повного переліку документів, визначених в пункті 3.2. цього Положення, протягом 30 робочих днів з моменту надходження заяви про встановлення пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки до Пирятинської міської ради;

- рекомендувати ініціатору увічнити пам'ять події або діяча в інших формах, у тому числі встановленням пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки в інтер'єрі або на закритій території й інформувати Комісію про прийняте рішення.

3.5. Після ухвалення Комісією рішення про підтримання або відхилення клопотання відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини Пирятинської міської ради вносить проєкт рішення про встановлення меморіальної дошки або пам'ятного знаку, інформаційної дошки на розгляд виконавчого комітету Пирятинської міської ради.

3.6. Комісія має право також ініціювати та рекомендувати встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок для увічнення пам'яті видатних осіб і вшанування визначних історичних подій, що відбулися в громаді, за рахунок коштів місцевого бюджету в рамках відповідних цільових програм.

3.7. Після прийняття відповідного рішення виконавчим комітетом Пирятинської міської ради ініціатор зобов'язаний виконати всі вимоги, передбачені цим рішенням, а саме:

- прийняти участь у приведенні у належний стан фасаду будівлі, прилеглої території, де має бути встановлено пам'ятний знак, меморіальну або інформаційну дошку (за потреби);

- прийняти участь в організації урочистого відкриття пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки;

- здійснити передачу пам'ятного знаку або меморіальної дошки до комунальної власності територіальної громади – в разі, якщо дошку встановлено на будівлі, а пам'ятний знак на земельній ділянці, що належить до комунальної власності територіальної громади, або передати на баланс власнику/ балансоутримувачу будівлі або земельної ділянці, якщо вони не є об'єктами права комунальної власності територіальної громади .

Розділ IV. Правила проектування, виготовлення та встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок

4.1. Написи на пам'ятних знаках, меморіальних та інформаційних дошках подаються українською мовою в простій, стислій формі без скорочень.

4.2. Текст на пам'ятних знаках, меморіальних та інформаційних дошках повинен містити стислу характеристику події, якій присвячений знак, вказувати на зв'язок події з даною адресою, де встановлений пам'ятний знак, меморіальна або інформаційна дошка, та на дати, які визначають період, протягом якого видатна особа або подія були пов'язані з цією адресою. У тексті обов'язково вказується прізвище, ім'я, та по батькові видатної особи, на честь якої встановлюється пам'ятний знак, меморіальна або інформаційна дошка.

4.3. Текст інформаційної дошки, що встановлюється на пам'ятках архітектури, історії або культури повинен містити:

- вид та категорію об'єкта культурної спадщини;
- повне найменування об'єкта культурної спадщини в суворій відповідності з його написанням у Державному реєстрі нерухомих пам'яток України;

- відомості про час виникнення або дату створення об'єкта культурної спадщини та (або) дату історичної події, пов'язаної з пам'яткою.

4.4. Розмір меморіальних та інформаційних дощок визначається обсягом інформації, що на них розміщується, наявністю портретного зображення, декоративних елементів і повинен бути сумірний будівлі або споруді, на якій встановлюється, але не більше 50x100 см.

4.5. Не допускається встановлення меморіальних та інформаційних дощок на фасадах ветхих або аварійних будівель.

4.6. У випадку втрати історичної будівлі або повної втрати будинком автентичності допускається встановлення меморіальної або інформаційної дошки особі, яка мешкала в історичній будівлі або історичній події, на новому або реконструйованому будинку.

4.7. Ескізний проєкт пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок повинен відображати місце встановлення, розміри, матеріал, шрифт, деталі зображення. Проєктне рішення має відповідати архітектурним вимогам місцевості чи будівлі, де вони встановлюються, передбачати виготовлення

пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок з довготривалих матеріалів – мармуру, граніту, металу та інш. і відповідати належному художньому рівню.

4.8. Встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок здійснюється, як правило, за рахунок власних коштів ініціатора увічнення або залучення ініціатором коштів інших осіб.

4.9. У виняткових випадках пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок можуть встановлюватися за рахунок коштів бюджету Пирятинської міської територіальної громади, в рамках затверджених відповідних цільових програм.

Розділ V. Порядок обліку пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок і відповідальність за їх стан та збереження

5.1. Усі пам'ятні знаки, меморіальні та інформаційні дошки, встановлені на території Пирятинської міської територіальної громади, в тому числі ті, що встановлені на внутрішніх територіях підприємств, установ і організацій, підлягають обов'язковому обліку та передачі на баланс власнику будівлі/території, на якій встановлюється пам'ятний знак, меморіальна або інформаційна дошка, з оформленням відповідного охоронного договору.

5.2. Облік та інвентаризацію пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок здійснює відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини Пирятинської міської ради відповідно до вимог чинного законодавства.

5.3. Контроль за збереженням, технічним санітарним та естетичним станом пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок покладається на їх балансоутримувачів.

5.4. Реставрація або відновлення пам'ятних знаків, меморіальних дощок здійснюється балансоутримувачем за погодженням з виконавчим комітетом Пирятинської міської ради.

5.5. Демонтаж пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок відбувається:

- за відсутності дозволу на встановлення пам'ятного знаку, меморіальної та інформаційної дошки;

- за потреби виконання ремонтних та реставраційних робіт будівлі, на якій розташовані меморіальні та інформаційні дошки, на період проведення вказаних робіт;

- при знесенні будинку;

- на виконання вимог чинного законодавства України.

5.6. За відсутності дозволу на встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок відділом культури, туризму та охорони культурної спадщини Пирятинської міської ради готується акт про виявлення самовільно встановлених пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок та підтверджуючі фотоматеріали для розгляду на засіданні Комісії, а в подальшому на засідання виконавчого комітету Пирятинської міської ради.

Відділом культури, туризму та охорони культурної спадщини Пирятинської міської ради вживаються всі необхідні заходи для виявлення осіб, які без відповідного дозволу встановили пам'ятний знак, меморіальну чи інформаційну дошку. При ремонті та реконструкції будівлі організація-балансоутримувач здійснює демонтаж, забезпечує збереження меморіальних чи інформаційних дощок і після закінчення робіт розміщує їх на колишнє місце за рахунок власних засобів.

При знесенні будівлі організація-балансоутримувач здійснює демонтаж пам'ятних знаків, меморіальних чи інформаційних дощок за рахунок власних засобів і передає пам'ятні знаки по акту на зберігання у фонд місцевого краєзнавчого музею, або при узгодженні із забудовником, можуть бути вмонтовані у стіну новобудови, яку зведено на місці знесеного будинку.

5.7. У разі демонтажу пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок організацією-балансоутримувачем ініціатор письмово повідомляє відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини Пирятинської міської ради про демонтаж, його причину, зазначаються відповідальні виконавці, строки та місце зберігання пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок на період проведення робіт.

5.8. Демонтаж пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок здійснюється шляхом прийняття рішення виконавчим комітетом міської ради.

5.9. У випадку прийняття виконавчим комітетом міської ради рішення про демонтаж самовільно встановлених пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок, особи, які без відповідного дозволу їх встановили, повинні провести демонтаж в термін, визначений рішенням виконавчого комітету міської ради.

5.10. Про демонтаж пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки складається акт, який підписують балансотримувач та уповноважені представники виконавчого комітету Пирятинської міської ради.

5.11. Демонтаж або перенесення пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок з метою розміщення інформаційно-реklamних об'єктів не допускається.

5.12. У разі самовільного демонтажу пам'ятних знаків, меморіальних та інформаційних дощок, які стоять на обліку, відділом культури, туризму та охорони культурної спадщини Пирятинської міської ради готується звернення до правоохоронних органів для вжиття відповідних заходів.

5.13. Пам'ятні знаки і меморіальні дошки можуть бути визначені пам'ятками монументального мистецтва (якщо мають високу художню цінність) у порядку, визначеному чинним законодавством України.

5.14. Балансоутримувач зобов'язаний утримувати в належному стані прилеглу територію, не допускати розміщення малих архітектурних форм або рекламних елементів, які перешкоджатимуть огляду пам'ятного знаку, меморіальної або інформаційної дошки.